

ster, som Nævningerne skulle være, dømme i saa Henseende, afgjøre saadanne juridiske Spørgsmaal? Jeg siger dertil, at, om den foreliggende Gjerning f. Ex. er Tyveri eller ulovlig Omgang med Gittogods, det beror dog, naar Alt kommer til Alt, paa, hvorvidt visse faktiske Forhold skulle antages at være tilstede. Det er den retslærde Dommers Sag at paapege, hvilke disse Momenter ere, der skulle komme i Betragtning, men om de saa ere tilstede eller ikke, det bliver Nævningernes Sag at afgjøre. Det er Tyveri, naar man tager en Ting fra en Anden, som tilhører ham og er i hans Besiddelse. Tager man imidlertid en Ting, der tilhører en Anden, men er ude af Besiddelse, saa bliver det ikke Tyveri. Det kan ganske vist i mange Tilfælde maasse være vanskeligt med Bestemthed og Sikkerhed at sige, om den paagjældende Ting maa anses for at være kommen ud af Besiddelse eller ikke, og om den Person, der tager Tingen, maa antages at have været sig bevidst, hvorledes Forholdet hang sammen, men dette er dog, naar Alt kommer til Alt, et Spørgsmaal, hvis Afgjørelse ikke beror paa juridisk Indsigt, men paa et Skøn over de faktiske Forhold; og naar Sagen fremsættes paa rette Maade, tror jeg ingenlunde, at den Opgave, der derved stilles de læge Medlemmer, er uløselig. Man vil jo imidlertid heller ikke — det vil ialtfald ikke det ærede Medlem for Rjøbenhavns 1ste Valgkreds og, saavidt jeg forstod ham, heller ikke det ærede Medlem fra Odense — at det læge Element slet ikke skal spille en Rolle, men man mener, at den Form er meget at foretrække, hvor de læge Elementer ere Meddomsmænd, Schøffen, som de kaldes i Lydstland; der, mener man, have de retslærde Dommere Velisighed til, ganske anderledes stadigt at paavirke de læge Medlemmer, forsaavidt der bliver Spørgsmaal om den rette Forstaaelse og Opfattelse af de Momenter, hvorpaa det kommer an ved Sagens Bedømmelse. Jeg kan i den Henseende henvisse til, hvad der blev udtalt af det ærede Medlem for Rjøbenhavns 5te Valgkreds (Gooz), at det er et stort Spørgsmaal, om det for Udenforstaaende vil være saa tilfredsstillende, naar man vælger den Form. Jeg skal desuden gjøre den Bemærkning, at jeg vel skal indrømme, at det i visse Tilfælde kan være en Fordel, at der kan finde en større, mere uafbrudt Samvirken Sted mellem de retslærdige og de læge Elementer, hvoraf Domstolene skulle sammensættes; men det maa dog, tror jeg, indrømmes, at det Væsentlige, der skal opnaas, naar Talen er om, i hvilket Forhold de retslærde Dommere skulle stille sig til de læge Elementer, vil kunne opnaas, naar Formanden for en Jurisdiktorskol, en Ret med Tilfætning af Nævninger, forstaaer at røgte sit Kalb paa rette Maade og forstaaer at affatte de Spørgsmaal, der skulle stilles til Nævningerne, paa rette Maade. Jeg tror, at de læge Medlemmer da bedre, i hvert Fald ligesaa godt under den sidst omtalte som under den

først omtalte Form, ville kunne tage det Hensyn, som det er rigtigt fra deres Side at tage til den Veiledning, som der gives fra de retslærde Dommers Side. Ville vi imidlertid tænke os det Tilfælde, at det læge Element i Domstolen vil gjøre sin Opfattelse gjældende paa et Omraade, hvor det maa erkendes, at det ikke var kompetent, at det med andre Ord vilde gjøre sin Opfattelse gjældende paa et egentlig juridisk Omraade i Modfætning til de Retslærde, da synes det mig dog at være unegteligt, at Faren netop bliver større, naar man gaar til Meddomsmændsformen, end naar man har Nævninger; thi ikke blot forholder det sig saaledes, at man har et Værn imod en uretferdig Domfældelse i den Maade, hvorpaa Sagen er foreslaaet ordnet i det foreliggende Lovforslag, idet nemlig de retslærde Dommere skulle kunne nedlægge Indsigelse imod en Domfældelse, en Kjenden skyldig fra Nævningernes Side, naar den maatte anses for at være ubesjætt; men Nævningernes Afgjørelse vedrører jo overhovedet kun den ene Side af Sagen og ikke Sagen i sin Helhed. Naar man derimod sammensætter Domstolene saaledes, at der ved Siden af et vist Antal retslærde Medlemmer kommer en i Tal væsentlig overlegen Tilfætning af læge Elementer, og man fremdeles gaar ud fra, at dette læge Element vilde gjøre Dvergreb og gaa ud over den Plads, hvorpaa det naturlig maatte holde sig, saa vilde det jo ganske kunne overmande det retslærde Element i Domstolen. Spørger man, hvorledes dette læge Element selv vil dømme om den Ting, da følger jeg mig overbejst om, at fornuftige Lægmænd i Reglen ville opfatte Sagen paa den Maade, at de, naar det bliver behørig fremstillet for dem, paa hvilke Momenter Sagens Afgjørelse beror, nok mene at ville kunne være istand til at dømme fornuftig om, hvorvidt Sagen skal anses at forholde sig paa den ene eller paa den anden Maade; men de ville ogsaa paa den anden Side erkende, at det ikke tilkommer dem at anvende Loven eller indlade sig paa Lovens Fortolkning eller Forstaaelse, naar der er Spørgsmaal om Anvendelse af Loven paa det foreliggende Tilfælde. I den Henseende paaberaaber jeg mig den Erfaring, jeg har gjort. — Jeg skal slutte med den Bemærkning, at jeg er enig med de ærede Medlemmer, som have ment, at man ikke skulde gjøre nogen Forandring i Lovforslaget, som det foreligger, hvad Omraadet for Nævningernes Virksomhed angaar. Jeg tror, at det netop ligeoverfor de ingenlunde usarlige Angreb, som ske paa Nævninginstitutionen, ikke vil være klogt at forlange, at Nævningernes Omraade særlig fra Begyndelsen af skal gjøres altfor stort. Der vil da let ved de Angreb, der nu komme fra mange Juristers Side, inden meget kort Tid komme ligesaa farlige Angreb fra de Folks Side, paa hvis Skuldre man vil lægge det i og for sig hverken behagelige eller lette Sverv at være Nævning.